

Kunsten å drive kultur

Kulturlivet er en viktig premissleverandør for samfunnsdebatten og for samfunnets utvikling. Derfor er det viktig at vi har et rikt og mangfoldig kulturliv, fritt og uavhengig av statlige føringer.

Kultur er en del av Norges største folkebevegelse, hvor alle på sitt vis bidrar til deltakelse og inkludering. Kulturen er på sitt beste når offentlige, ideelle, private og frivillige jobber sammen.

Unge Høyre mener kultur har en egenverdi, og at staten har et ansvar for at kultur formidles i alle deler av landet, både gjennom støtte til store nasjonale kulturinstitusjoner, og til lokale og regionale kulturarener.

Kulturens økonomi og rammer

Donasjoner fra privatpersoner og næringsliv lar kunstnere og kunstinstitusjoner realisere kultur det ellers ikke ville blitt noe av. Unge Høyre vil at en større del av kulturlivet skal finansieres av markedet istedenfor staten for å sikre kulturtilbud befolkningen vil benytte seg av. Samtidig er det en verdi i at noe kultur ikke avhenger av preferansene til pengegiverne.

Verdien av norsk kulturarv kan ikke oppgis i norske kroner. Det frie markedet endrer seg med generasjonene, imens norsk kultur er konstant overgitt til oss av tidligere generasjoner. Det blir derfor feil å la det liberale markedet ha ansvaret for norsk kulturarv.

Politikeres preferanser bør heller ikke påvirke hvilken kultur som får støtte. Derfor vil vi beholde Kulturrådet (Kulturdirektoratet fra og med 1. januar 2023) slik at støtte gis etter faglig vurdering. Dessuten vil vi redusere navngitte mottakere av støtte i statsbudsjettet og heller jobbe for søknadsbaserte ordninger for kulturaktørene.

Kulturtilbudet befolkningen benytter seg mest av i dag, er visning av film. Streaming-tjenestene utfordrer de tradisjonelle film-formidlerne, som kinoer. Likevel er den samfunnsmessige nytten av at folk drar ut av hjemmet for å oppleve kultur stor. De færreste kjøper kun en billett og drar hjem. Mange kulturaktiviteter kombineres med andre kulturaktiviteter eller middag ute.

Unge Høyre vil:

- At forvaltningen av norsk kulturarv er et statlig ansvar.
- Ha som selvstendig mål at flere av kulturinstitusjonene driftes av private aktører.
- Opprettholde kulturrådet, men sterkt redusere overføringene.
- Stille krav til menings- og ideologisk mangfold i tildelingene fra Kulturrådet.
- At sammensetning av tildelingsutvalgene ved Kulturrådet skal reflektere et meningsmangfold.

- At statens viktigste kulturpolitiske oppgave, er å opprettholde et kulturtilbud gjennom sine institusjoner - som er tilgjengelig for hele befolkningen. Utover dette skal støtten til navngitte mottakere på statsbudsjettet fjernes.
- Ikke styre kulturpolitikken etter økonomiske prosentmål.
- Gjeninnføre gaveforsterkningsordningen.
- Innføre en avgift på strømme-tjenester etter modell fra kinoavgiften.
- Innføre full MVA på alle publikasjoner og kulturaktiviteter.
- At offentlige kulturinstitusjoner skal arbeide for større egeninntjening.
- At staten skal jobbe for få norske og norrøne historiske objekter som er i utenlandsk eie returnert til norsk jord.
- I all hovedsak benytte det nasjonale kulturfondet til større oppsetninger og formål, samt ivareta den kulturhistoriske arven vår, for eksempel gjennom restaurering og vedlikehold av gamle skulpturer, malerier og minneverdige bygg.

En friere kulturpolitikk

Om kulturen skal bli mindre finansielt avhengig av staten, skal staten også legge mindre føringer for kulturen. I dag fører en rekke ordninger til at kulturaktører ikke får drifte som de vil. Vi vil liberalisere rammene for kulturen.

Det er ingenting som gir bedre stemning enn fulle tribuner på hjemmekamper med lokale idrettslag. Unge Høyre vil tillate alkoholserving på idrettsarrangementer for å gjøre det enda mer attraktivt å heie på det lokale fotballaget, og hjelpe klubbene tjene penger de kan bruke til å utvikle klubben.

Selv om Norsk Tipping har spillmonopol i Norge, stopper ikke det utenlandske aktører fra å tjene seg rike på gamblende nordmenn. Unge Høyre vil at norsk gambling skal foregå under kontroll i Norge, og vil derfor avvike spillmonopolet.

Bokloven har som hensikt å sikre bredde og kvalitet innen norsk litteratur. I dag sørger boklovens reguleringer og unntak fra Konkurranseloven for at bokhandler ikke beveger seg i takt med leserne. Derfor vil Unge Høyre avvike bokloven. Dessuten mener Unge Høyre at forbudet mot kasinovirksomhet er unødvendig, og vil avvike dette.

Demokratiet vårt avhenger av et mangfoldig medietilbud. Kritisk journalistikk ivaretar ytringsfriheten og sørger for at mektige beslutningstakere ettergås. Mens private redaktørstyrte mediehus har gjennomgått en voldsom omstilling, preget av et dramatisk inntektsfall, har NRK blitt en stadig mer dominerende aktør i det norske mediemarkedet. Unge Høyre vil nedskalere NRKs omfang for å åpne plass i mediebildet for andre aktører.

Unge Høyre vil:

- Ikke tillate kommuner å stille kriterier til kulturaktører om konkret politisk eller ideologisk innhold.
- Gi skjenkebevilling til alle nasjonale kulturarrangementer.
- Oppfordre kommunene til å gi kultur- og idrettsinstitusjonene skjenkebevilling.
- Avvikle spillmonopolet og innføre en lisensmodell for pengespill.
- Tillate kasinovirksomhet.
- Åpne for e-sport-tipping, på lik linje på som sports-tipping.
- Jobbe for at private aktører tar over driften av norske kinoer.
- Avskaffe bokloven.
- Kommersialisere deler av underholdningsavdelingen i NRK.
- Nedskalere omfanget av NRKs redaksjonelle arbeid, etter modell av Dansk Radio (DR) i Danmark.
- Avskaffe fylkesbibliotekene.

En inkluderende kulturpolitikk

I dag kan økonomisk situasjon, sosial bakgrunn, funksjonsevne og bosted ha noe å si på hvilket kulturtilbud som er tilgjengelig for deg. Vi vet at ikke alle ungdommer i Norge har de samme mulighetene til å være med i et idrettslag. Alle bør ha mulighet til å ta del i kulturlivet, uavhengig av bakgrunn.

Å sikre alle et godt kulturtilbud er ikke statens ansvar alene, og mye kultur oppleves lokalt i kommunen. Det er positivt å stimulere til private initiativ, men gaveforsterkningsordninger bør treffe flere. Idrett er både fellesskap i den lokale idrettshallen, og fotballstadionene fullstappet med mennesker. Derfor vil Unge Høyre innføre en gaveforsterkningsordning for private bidrag til idretten.

Unge Høyre vil:

- Innføre fritidskort for unge.
- Tilby minst én gratis fritidsaktivitet til alle barn fra lavinntektsfamilier.
- Videreføre ordningen med utstyrssentraler.
- Gi alle organisasjoner rett til å benytte seg av ubrukte offentlige bygg.
- Oppfordre kommunene til å etablere flere møteplasser for uorganisert ungdom.
- Innføre en gaveforsterkningsordning for idretten.
- Fjerne alder som vilkår for å kunne motta honnør-rabatt.
- At alle barn og unge skal oppleve kulturtilbud årlig gjennom skolen.
- At skolene får midlene fra Den kulturelle skolesekken, og at elevrådet i samarbeid med skoleledelsen bestemmer kulturtilbudene på skolen.
- Øke bruken av mobile løsninger for å sikre et bredt kulturtilbud på mindre steder.
- Åpne for døgnåpne og selvbetjente bibliotek.